

Vóór de bouw nadenken over BRANDRISICO'S

De brandveiligheid blijft een belangrijk onderwerp op varkensbedrijven. John de Hoon, sectormanager bij Interpolis Agro-verzekeringen, stelt dat de brandveiligheid al in de planfase aan de orde moet komen. Als het gebouw eenmaal klaar is, kunnen veel aanpassingen niet meer worden gedaan.

Een goed moment om de risico's op schade te inventariseren is wanneer er veranderingen op stapel staan, zoals bedrijfsuitbreiding, nieuwbouw en verbouw. Brand is een van de risico's die zeker in de varkenshouderij niet onderschat mag worden. "In geen enkele veehouderijsector zie je zo veel zelfbouwers als in de varkenshouderij. Ook wordt er in deze sector relatief veel

gebruik gemaakt van materialen die onvoldoende brandwerend zijn", stelt De Hoon. Hij adviseert de verzekeringspecialist zo vroeg mogelijk in te schakelen, bij voorkeur in de planfase en in ieder geval voordat de spade de grond ingaat. "Het is het beste om samen met de aannemer, de vergunningverlener, de verzekeringspecialist en de gemeentelijke brandweer te kijken hoe het risico op

Altijd een 'aanvalsplan' op de plank

Denk al tijdens de bouw goed na over een 'aanvalsplan' voor het geval er toch brand uitbreekt. Helaas komt het voor dat pas bij brand blijkt dat er onvoldoende bluswater voorhanden is.

Foto: Marcel Bekken

brandschade zo klein mogelijk kan worden gemaakt."

Kunststof: brandklasse B

De Hoon ziet dat er nog te veel brandbare materialen worden verwerkt in varkensstallen. Dat geldt met name voor het isolatiemateriaal. Uit oogpunt van brandwerendheid zijn minerale wollen, zoals glas- en steenwol, de beste keuze. Wanneer de ondernemer liever kiest voor kunststof isolatiemateriaal, moet altijd voor brandklasse B worden gekozen. Dit is de hoogst haalbare brandklasse voor kunststof isolatiematerialen. "Gelukkig komen er steeds meer betaalbare isolatiematerialen van deze brandklasse op de markt", constateert De Hoon. Het gebruik van isolatiemateriaal dat niet brandwerend is, kan desastreus uitpakken bij brand. Bij het oplopen van de temperatuur kunnen explosieve dampen vrijkomen uit de kunststofvezel, die de stal over de volle lengte in één klap in lichtervlaaiende zetten. Er is geen redding meer aan. Ook voor kunststof hokinrichting geldt dat die minimaal aan brandklasse B moet voldoen.

Compartimenten: techniek apart

Het is van belang de stal zodanig in te richten dat er bij een onverhoopte brand zo weinig mogelijk schade kan ontstaan. Compartimentering is daarbij belangrijk. De Hoon wil af van de gedachte dat compartimentering gaat over het opsplitsen van de 'vierkante meters'. "Compartimentering betekent voor ons dat risicoapparatuur wordt afgeschermd van de dieren. Plaats de techniek (schakelkast, voerkeuken) in een technische ruimte die met brandwerende muren is afgescheiden van de rest van de stal. Kortsluiting in elektrische installaties is nog altijd de belangrijkste oorzaak van stalbranden. Een brandmuur moet minimaal 60 minuten brandwerend zijn om de brandweer de tijd te geven om uit te rukken. Bovendien kan in de technische ruimte gemakkelijk een brandalarm worden geïnstalleerd worden. In een stal met ammoniak, vocht en stof is dat veel lastiger. De compartimentering moet in het bouwplan worden meegenomen. Elke brandmuur is zo sterk als de zwakste schakel.

In veel gevallen zijn dat de kabel- en leidingdoorvoeren, omdat die niet of onvoldoende brandwerend zijn uitgevoerd, of in het gebruik zijn beschadigd. Bij de bouw kunnen leidingen nog ondergronds worden gelegd zodat zo min mogelijk doorvoeren in de muur nodig zijn. Dit verkleint de kans op branddoorslag flink. Als het gebouw er eenmaal staat, kan er niet veel meer worden veranderd.

Plan van aanpak bij brand

Wanneer er onverhoopt brand uitbreekt, moet die zo snel mogelijk geblust kunnen worden. De Hoon adviseert om hierover tijdens de bouw goed na te denken en een 'aanvalsplan' gereed te hebben.

Steeds meer isolatiematerialen in hoogste brandklasse

De beschikbaarheid van bluswater is op het platteland geregeld een punt van zorg. Het komt voor dat er geen waterbron is of dat die te ver weg ligt. In dat geval doet de ondernemer er verstandig aan te zorgen voor een eigen bluswatervoorziening (eventueel samen met de burens). De Hoon stelt dat een bluswatervoorziening 90 kubus per uur moet kunnen leveren. Wanneer er geen bron geslagen mag worden, is een waterbassin een alternatief.

Het is verstandig om in samenspraak met de brandweer een aanvalsplan te maken. "Zorg dat er een goede tekening aanwezig is van het bedrijf, zodat de brandweer weet waar die moet zijn. Voorkomen moet worden dat de brandweer bij brand in een van de stallen als eerste de hoofdschakelaar uitzet, waardoor ook in de andere stallen de ventilatie uitvalt. Dan ben je natuurlijk verder van huis", waarschuwt De Hoon.

Sommige dierenorganisaties pleiten voor een sprinklerinstallatie in veestallen, maar daarvan is De Hoon geen voorstander.

"Je moet er niet aan denken dat er bij ieder vals alarm een bak vol water over de dieren gaat. Zoiets past niet op veebedrijven en zou veel te kostbaar zijn." Hij ziet meer toepassingsmogelijkheden in een nevelinstallatie die de brand smoort. "Een dergelijke installatie is kostbaar en kan alleen maar uit als die ook gebruikt kan worden voor andere doeleinden, zoals het schoonmaken en ontsmetten van de stal."

Strengere eisen

In de hectiek en snelheid van het bouwen gebeurt het wel dat even minder op de kwaliteit wordt gelet. "Het kan dan gebeuren dat een verzekeraar bij de oplevering van de stal gebreken constateert en de stal niet wil verzekeren. Ook gemeenten kunnen vaststellen dat het bouwwerk niet voldoet aan de eisen waardoor er geen dieren in gehuisvest mogen worden." De Hoon verwacht dat het enkele jaren geleden verschenen rapport 'Brand in veestallen' ook consequenties gaat krijgen. "Het Verbond van Verzekeraars is betrokken bij de uitwerking van het Actieplan Stalbranden en wij verwachten dat het Bouwbesluit op onderdelen zal worden aangepast om het risico dat dieren omkomen door brand verder te beperken." <

Opleveringsrapport elektrische installatie

30 procent van de stalbranden is rechtstreeks terug te voeren op elektra. De Hoon schat dat het werkelijke percentage wel op 50 procent ligt, aangezien de oorzaak van een deel van de branden niet kan worden achterhaald. Het advies is om de aanleg van elektrische installaties over te laten aan een erkend bedrijf en het installatiebedrijf altijd om een opleveringsinspectierapport te vragen. Zo'n rapport is een bewijs om aan te tonen dat de installatie goed is aangelegd.